

Nyílt levél az IdomSoft illetékesei és a döntéshozók részére

Tisztelt IdomSoft, Tisztelt Döntéshozók!

Az alábbiakban szeretnénk bemutatni a Minősített Könyvelők Egyesületének szakmai javaslatait az Ügyfélkapu+ rendszer fejlesztéséhez és bevezetéséhez kapcsolódóan. Javaslataink célja, hogy a rendszer a gyakorló könyvelők és vállalkozások számára könnyebben használható, a tényleges adminisztrációs igényekhez igazodó megoldásokat kínáljon, és egyúttal támogassa az elektronikus ügyintézés gördülékenységét. Az alábbiakban összefoglalt indoklásainkban részletesen kifejtjük azokat a gyakorlati és jogi aggályokat, amelyek a rendszer jelenlegi tervezete kapcsán felmerültek.

Javaslatok:

- A kétfaktoros azonosítás eltörlése a vállalkozások ügyeihez kapcsolódó területeken, például a NAV, önkormányzati, KSH és egyéb ügyintéзések során, míg a magánszemélyek számára továbbra is fenntartva ezt az eljárást.
- Egységes meghatalmazási rendszer bevezetése, amely egyszerűsítene a könyvelőirodák ügyintézését és csökkentené az adminisztrációs terheket.
- A bevezetés elhalasztása, amíg a fenti változtatások nem kerülnek kidolgozásra és bevezetésre, hogy a rendszer hatékonyabb és használhatóbb legyen a vállalkozások és a könyvelőirodák számára is.

Indoklás:

A Minősített Könyvelők Egyesülete, mint Magyarország legnagyobb, több mint 2.000 tagot számláló könyvelői érdekvédelmi szervezete, szoros kapcsolatban áll a szakmával. Tagjaink napi szinten találkoznak az elektronikus ügyintézés kihívásaival, és a tőlük érkező visszajelzések alapján fogalmaztuk meg álláspontunkat az Ügyfélkapu+ rendszer bevezetésével kapcsolatban.

Ezúton szeretnénk megköszönni az IdomSoft illetékes kollégáinak a konstruktív együttműködést, és az értékes hozzájárulásukat, amelyeket az Ügyfélkapu+ rendszer bevezetéséről szóló online megbeszélésünk során megosztottak. A beszélgetés folyamán közösen próbáltunk megoldásokat keresni a felmerült problémákra, és együtt jártuk körül a rendszer működésével kapcsolatos részleteket.

Az egyeztetés során azonban egyértelművé vált, hogy a jelenlegi elképzelések a gyakorlatban komoly fennakadásokat okoznának, és az adminisztrációs terhek mellett a rendszer működése jelen formájában nem életképes. A különböző meghatalmazási követelmények, és az elektronikus ügyintézés akadályai túl nagy terhet rónak mind az ügyfelekre, mind a szolgáltatást nyújtó könyvelőirodákra. Az új rendszer alapelvei, ahogyan azok jelenleg megfogalmazásra kerültek, nem igazodnak a gyakorlati üzleti élet elvárásaihoz, és valószínűleg működésképtelenek lennének a mindennapi ügyintézés során.

Bár közösen igyekeztünk alternatív megoldásokat keresni és javaslatokat tenni a rendszer működésének finomhangolására, sajnos ezek a törekvések nem hozták meg a kívánt eredményt. Az alábbiakban ismertetett problémák és javaslatok őszinte, tárgyilagos megfogalmazásban részletezik a rendszer átfogó átdolgozásának szükségességét.

Kérjük, hogy ezeket a megfontolásokat figyelembe véve gondolják újra a rendszer bevezetésének ütemezését, és a meghatalmazásokkal kapcsolatos szabályozást, mivel a jelenlegi tervezet alapján az Ügyfélkapu+ rendszer bevezetése nem biztosítaná az elvárt hatékonyságot és gördülékenységet.

I. A jelenlegi meghatalmazási rendszer jogi problémái és ellentmondásai

A jelenlegi meghatalmazási rendszer jogi szempontból komoly aggályokat vet fel a könyvelőirodák és vállalkozások közötti üzleti kapcsolatokban, különösen a két vállalkozás közötti (B2B) szerződések esetében. A könyvelési szolgáltatásokra vonatkozó szerződés általában a könyvelőiroda, mint jogi személy, és a vállalkozás között jön létre, tehát a könyvelési feladatok ellátásának felelőssége a szerződésben meghatározott feltételek szerint a könyvelőirodára hárul.

A jelenlegi magyar jogszabályok szerint a képviseletet a **Ptk. (2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről)** szabályozza, amely szerint a meghatalmazás a képviseleti jogot átadja a meghatalmazottnak, aki a megbízó nevében jár el (Ptk. 6:15. §). Üzleti környezetben ez a képviseleti jog gyakran átruházható a vállalkozás által kijelölt képviselőkre, például egy könyvelőirodára. A szerződéses kötelezettségek értelmében a könyvelőiroda jogi felelőssége, hogy az adminisztrációs és pénzügyi feladatokat ellássa az ügyfél számára, és ez nem egy konkrét természetes személyhez köthető, hanem az irodához, mint jogi személyhez.

A probléma a jelenlegi gyakorlattal: a meghatalmazási rendszer alapvetően a magánszemélyekre, és azok képviseleti jogaira van szabva. A B2B kapcsolatoknál elengedhetetlen, hogy a rendszer megfeleljen az üzleti környezet követelményeinek, ahol a meghatalmazási jogok nem csak egyes munkavállalóhoz köthetők. Mivel a jelenlegi rendszer alapvetően magánszemélyekre lett kialakítva, ezért nem alkalmazkodik a cégek közötti üzleti viszonyokhoz. Ez ellentmondásos helyzetet teremt a B2B kapcsolatokban, ahol a szerződés szerint a feladatok ellátása a könyvelőiroda, mint szervezet felelőssége. A jelenlegi rendszer alapján azonban minden egyes meghatalmazást természetes személyekhez kötnek, például az iroda egyik alkalmazottjához vagy a cég vezetőjéhez, ami nem tükrözi a szerződéses kötelezettségek valós jellegét.

Miért aggályos a személyre szabott meghatalmazási gyakorlat?

1. A szerződéses kötelezettségek átruházása: a könyvelőiroda és az ügyfél közötti szerződés alapján az iroda felelős a könyvelési szolgáltatások ellátásáért. A személyre szabott meghatalmazások rendszerével azonban ez a felelősség átkerülhet egy-egy konkrét alkalmazottra, ami jogi szempontból nem helyes, hiszen a könyvelőiroda köteles biztosítani a megfelelő színvonalú szolgáltatást, függetlenül attól, hogy melyik munkatárs végzi az adott feladatot.

2. Fluktuáció és munkaerőváltás: a könyvelőirodákban előforduló fluktuáció és személyi változások miatt a meghatalmazásokat folyamatosan módosítani kell, ami nem csak bonyolult, de jogilag is kérdéses. A gyakori változtatás, és a meghatalmazások folyamatos megújítása növeli az adminisztrációs terheket és hibalehetőségeket is hordoz.

3. Adatvédelmi és biztonsági kérdések: a kétfaktoros azonosítás és személyes meghatalmazások használata során a természetes személyek magánéleti eszközeinek használata is előfordulhat (pl. mobiltelefon). Ez adatvédelmi kérdéseket vet fel, és nem mindig biztosítja a vállalkozás szintű képviselet jogi biztonságát.

A meghatalmazásokkal kapcsolatosan érdemes megemlíteni azt is, hogy azok jelenlegi gyakorlata különösen problematikus lehet új munkavállalók esetében, akik az első naptól nem biztos, hogy hajlandók vagy képesek teljes körű jogi meghatalmazást elfogadni, hiszen ez jelentős felelősségvállalást jelent.

Fontos lenne egy olyan szabályozás kialakítása, amely ezekre a problémára nyújt megoldást.

II. Gyakorlati nehézségek a kétfaktoros azonosítással

A kétfaktoros azonosítás (2FA) bevezetése növeli az adatbiztonságot, de gyakorlati problémákat is felvethet a könyvelőirodák és vállalkozások mindennapi működésében. Az alábbiakban részletezzük, milyen nehézségek merülhetnek fel:

- Home office és távoli munkavégzés problémái: ha egy munkavállaló home office-ban van, a kétfaktoros azonosításhoz szükséges hitelesítési eszköz (pl. okostelefon) esetlegesen nincs nála. Az iroda egyik eszközén érkező hitelesítési kód elérése nehézkessé válhat, ami késleltetheti az ügyintézés vagy teljesen megakadályozhatja azt. Több dolgozó közös munkája esetén előfordulhat, hogy a hitelesítési kód csak egy munkatárs eszközére érkezik, akinek éppen elérhetőnek kell lennie. Ez komoly akadályokat jelenthet, főleg ha a hitelesítési kód érvényessége rövid ideig tart.

- Üzleti eszközök és magánesezközök keveredése: a kétfaktoros azonosításhoz gyakran okostelefont kell használni, ami a magánéleti és üzleti célú eszközök keveredéséhez vezethet. A dolgozóknak adott esetben saját eszközeiket kell használniuk a hitelesítési kódok fogadására, ami adatvédelmi és munkajogi kérdéseket vet fel. Ez különösen problémás lehet, ha a munkavállaló a saját telefonját nem akarja vagy nem tudja munkavégzéshez használni.

- Fluktuáció és munkavállaló-váltás problémái: az új dolgozók beállítása és a jogosultságok kezelése további jelentős adminisztrációs terhekkal jár. Ha több ügyfél ügyeit is érinti a változás, minden egyes meghatalmazást frissíteni kell, ami időigényes és hibalehetőségeket eredményez.

III. Meghatalmazásokkal kapcsolatos gyakorlati problémák

A meghatalmazások jelenlegi rendszere gyakran életképtelen az üzleti környezetben, tekintettel arra, hogy a legáltalánosabban elterjedt „EEGYKE” meghatalmazás nem minden ügyet fed le”.

A jelenlegi meghatalmazási rendszer bonyolultsága és korlátai számos területen akadályozzák a könyvelőirodák hatékony működését. Az alábbiakban felsoroljuk, hogy egy vállalkozás hányféle külön meghatalmazást kénytelen adni, ha a könyvelőiroda nem csak a NAV felé történő adminisztrációját intézi (ami a gyakorlatban a legáltalánosabb eset).

1. Céghelyi ügyintézés

2. NAV (Nemzeti Adó- és Vámhivatal):

2.1. Adóbevallások, bejelentések benyújtása: ide tartozik valamennyi adóbevallás (pl. szja, tao, kiva, kata, áfa, eÁfa, járulék, cégautóadó, rehab.hj., ekho stb.), és számtalan bejelentés (pl. biztosítottak, adózási választások, külföldi bankszámlák, alkalmi munkavállalók, NY, KOMA, stb.) beadása.

2.2. Online számlarendszer: az adóhatóság számára kötelező számlaadatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése kézi számlák esetében,

- számlainformációk lekérdezése a helyes bevallások elkészítése érdekében.
- 2.3. Jövedéki adó: meghatalmazás szükséges a jövedéki adózással kapcsolatos ügyintézéshez.
 - 2.4. Eseti ügyek: külön meghatalmazás kell egyes eseti ügyintézésekhez, például egyes ellenőrzések során.
3. Önkormányzati ügyintézés:
 - 3.1. Helyi adók (pl. építményadó, telekadó, helyi iparüzési adó, idegenforgalmi adó stb.): minden egyes önkormányzat saját rendszerében külön meghatalmazás szükséges a helyi adóügyek intézéséhez (ami pl. egy telekommunikációval foglalkozó vállalkozásnál több száz önkormányzathoz történő meghatalmazás-beadást jelent).
 - 3.2. Közterület-használati engedélyek: külön engedélyek és meghatalmazások kellene, például árusítási engedélyekhez.
 - 3.3. Különböző önkormányzati bejelentések (pl. kereskedelmi, ipari, ingatlanközvetítői, méhészeti, szálláshely-szolgáltatási tevékenység) benyújtásához is szükség van meghatalmazásra.
 4. E-Papír beadása
 5. KSH (Központi Statisztikai Hivatal) – adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése.
 6. NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) – pl. élelmiszer-biztonsági engedélyek, terméktanúsítás, állategészségügyi engedélyek
 7. MOHU MOL Hulladékgyűjtési Zrt. – pl. hulladékkezelési és szállítási engedélyek
 8. MÁK (Magyar Államkincstár):
 - 7.1. Állami támogatások és szociális ellátások igénylése: meghatalmazás szükséges az állami támogatásokhoz, nyugdíjügyintézéshez, és más szociális ügyekhez.
 - 7.2. Egészségügyi finanszírozással kapcsolatos ügyek: a különféle egészségbiztosítási igényekhez (pl. csed, gyed, táppénz, stb.) külön meghatalmazásra van szükség (abszurd módon ha az igénylő egyéni vállalkozó, akkor saját magát is meg kell hatalmaznia ahhoz, hogy beadjon pl. egy táppénzigénylést).
 9. Békéltető testületek – pl. fogyasztói jogviták intézése.
 10. OSS (One-Stop Shop) rendszer – pl. határon átnyúló e-kereskedelemmel kapcsolatos áfa-kötelezettségek bevallása és befizetése
 11. EKÁER (Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer) – pl. közúti áruforgalomhoz kapcsolódó bejelentési kötelezettségek teljesítése és a szállítások nyomon követése
 12. Vízügyi hatóságok – vízjogi engedélyek és egyéb vízügyi ügyek kezelése.
 13. Fémkereskedelmi tevékenységek – bejelentések és engedélyek: a fémkereskedelemhez kapcsolódó ügyekhez szintén meghatalmazások szükségesek a hivatalos ügyintézéshez.
 14. Pályázatokkal kapcsolatos ügyintézéshez (pl. Bethlen Gábor Alapkezelő, NSZFH, GINOP, stb.)

A fenti lista alapján látható, hogy amennyiben egy könyvelő teljes-körűen kívánja vállalni egy vállalkozás adminisztrációs ügyeinek intézését (ami meglehetősen gyakori), az akár **15 különböző meghatalmazást** is igényelhet, ha a vállalkozás csak egy önkormányzat területén működik. Ha számításba vesszük, hogy **önkormányzatonként külön-külön meghatalmazás szükséges**, könnyen belátható, hogy akár **több tucat meghatalmazásra** is szükség lehet egyetlen vállalkozás ügyintézéséhez.

Ez a sokrétű adminisztráció jelentős terhet jelent mind a könyvelőknek, mind az ügyfeleknek, és komolyan akadályozza a hatékony munkavégzést. Az átfogó meghatalmazási rendszer hiánya miatt a szabálykövető könyvelőknek számos különböző dokumentumot kell kezelniük, ami növeli az adminisztrációs hibák lehetőségét és az ügymenet elhúzódását.

Egyéni vállalkozások meghatalmazásával kapcsolatos nehézségek

A „webes ügysegéd” rendszer használata még tovább bonyolítja a helyzetet, mivel az ezen a felületen intézendő ügyeknél **nem adható meghatalmazás**. Az alábbi ügyek kizárólag az ügyfél saját ügyfélkapus belépésével intézhetők:

- Egyéni vállalkozás indítása
- Változásbejelentés (pl. székhely, tevékenységi kör módosítása)
- Tevékenység szüneteltetése vagy újraindítása
- Egyéni vállalkozás megszüntetése
- Igazolások és igazolványok beszerzése

IV. Digitális írástudatlanság-akadályai az elektronikus ügyintézésben

A digitális készségek hiánya a vállalkozások körében szintén jelentős akadályt jelent az elektronikus ügyintézésben.- A **Modern Vállalkozások Programja (MVP)** is rámutatott, hogy a magyar kkv-k 70 %-a nem rendelkezik azokkal az alapvető digitális készségekkel, amelyek szükségesek az elektronikus ügyintézés gördülékeny lebonyolításához. Ez a probléma különösen súlyos az adminisztratív területeken, ahol az elvárt feladatok gyakran összetettek és időigényesek. E vállalkozói kör nem rendelkezik megfelelő digitális készségekkel és eszközökkel ahhoz, hogy gördülékenyen tudjanak elektronikus úton ügyeket intézni. Az elektronikus adminisztrációval kapcsolatos feladatok – például hivatalos dokumentumok benyújtása vagy önkormányzati ügyek kezelése – gyakran túl nagy kihívást jelentenek számukra.

Az **MVP** is rávilágított, hogy a vállalkozások többsége alapvető digitális készségek hiányával küzd, és az elektronikus ügyintézéshez szükséges tudás egyáltalán nem áll rendelkezésükre. Ennek eredményeként a könyvelők kénytelenek átvenni az ügyintézési feladatokat, hogy biztosítsák az adminisztratív kötelezettségek teljesítését az ügyfelek nevében. Ez az ügyfélcentrikus hozzáállás és lelkiismeretesség vezérli a könyvelőket arra, hogy az előírásokon túlmenően is segítsék a vállalkozásokat az elektronikus közigazgatási rendszerek használatában.

A digitális érettség hiánya miatt tehát nem reális elvárás az, hogy az ügyfelek saját maguk végezzék el az elektronikus ügyintézés, hiszen ez gyakran meghaladja a képességeiket. A rendszer jelenlegi formája így nemcsak a könyvelőkre ró többterhet, hanem az ügyfelek számára is komoly akadályokat jelent.

Ezért sürgetjük a meghatalmazási rendszer átfogó átalakítását, hogy az a vállalkozások és könyvelőirodák valós szükségleteihez igazodjon, és lehetővé tegye a könyvelők számára, hogy az ügyfelek helyett hatékonyan végezhesék az ügyintézés.

V. Költségvetési és adminisztratív következmények

A könyvelők munkája nemcsak a vállalkozások, hanem a költségvetési bevételek szempontjából is nélkülözhetetlen szerepet játszik, tekintettel arra, hogy általuk történik a vállalkozások kötelezettségeinek teljesítése az adóbevallások terén. Az ügyfelek nevében beküldött bevallások nélkülözhetetlenek a költségvetési bevételek folyamatossága és az adminisztráció zökkenőmentes működése érdekében.

A jelenlegi rendszer fenntartásával járó következmények, vagy a szabályozás idő előtti bevezetése olyan helyzetet teremthet, amelyben sok vállalkozás nem tudja időben és megfelelően teljesíteni

a bevallási és befizetési kötelezettségeit. Ez közvetlenül veszélyeztetheti a költségvetés bevételeinek folyamatosságát, hiszen az elmaradt bevallások gyakran a befizetések elmaradását is eredményezhetik. Ennek következményeként nőhet az adóhatóság adminisztrációs terhe is, hiszen az elmaradt bevallások pótlására és a hátralékos adókötelezettségek beszedésére irányuló többletadminisztráció az érdemi ellenőrzési feladatoktól vonja el az erőforrásokat. Így nem csupán a költségvetési bevételek kerülhetnek veszélybe, hanem az adóhatóság munkaterhe is jelentősen megnövekedhet, ami hosszabb távon gazdasági és adminisztratív szinten is kedvezőtlen következményekkel járhat.

Az időzítés kapcsán fontos hangsúlyoznunk, hogy a január 16-i bevezetés időpontja nemcsak az adminisztráció növekedésének kockázatát hordozza, hanem különösen kedvezőtlen is, hiszen ez az időszak egy rendkívül leterhelt időszak a könyvelőirodák számára. Az adónemek széles körét érintő bevallási határidők olyan szoros ütemezést követelnek, amely mellett egy új rendszer alkalmazása gyakorlati szempontból szinte kivitelezhetetlen.

Javaslat a rendszer módosítására

Részleges megoldást jelenthetne például a könyvelőirodák cégkapuján keresztül történő bevallásbenyújtás, azonban az egyéni vállalkozóként könyvelőirodát működtetőknek nincs cégkapujuk. Ugyanakkor a cégkapu is csak magánszemélyként történő belépés után használható, tehát a valódi megoldás az lehetne, ha a könyvelőirodák (cégek és egyéni vállalkozók) speciális cégkapuval rendelkeznének, mely független a magánszemélyektől. Ezért javasoljuk az elektronikus ügyintézés kapcsán a „könyvelőiroda” státusz bevezetését, amely lehetővé tenné, hogy a könyvelőirodák egyetlen meghatalmazással intézhessék ügyfeleik ügyeit (ebben segíthetne pl. az EGYKE minden hivatalra történő kibővítése). A kétfaktoros azonosítást csak a magánszemélyek ügyintézésénél kellene megtartani, míg a vállalkozások esetében rugalmas kivételeket kellene alkalmazni.

Összegzés

Kérjük, hogy a szabályozás bevezetésének elhalasztását és a javasolt módosítások mielőbbi kidolgozását vegyék komolyan, mivel a jelenlegi rendszer fenntartása jelentős akadályokat gördítene a vállalkozások és a könyvelőirodák elé. Az Ügyfélkapu+ rendszer bevezetése csak akkor lesz sikeres, ha az a valós igényekhez igazodik, és az érintett szereplők számára észszerű és megvalósítható megoldásokat kínál.

Az alábbi három fő gondolat mentén foglaljuk össze a legfontosabb aggályokat és javaslatokat:

1. A digitális írástudatlanság figyelembevétele: A magyar vállalkozások jelentős része nem rendelkezik megfelelő digitális képességekkel és készségekkel, ami jelentősen megnehezíti az elektronikus ügyintézés. A Modern Vállalkozások Programja is rávilágított arra, hogy a kis- és középvállalkozások többsége alapvető digitális készségek hiányával küzd, így az ügyfelek legtöbbször képtelenek önállóan elvégezni az adminisztratív feladatokat. Ennek következményeként a könyvelők kénytelenek átvállalni az ügyintézés, ami további terheket ró rájuk. A szabályozás során figyelembe kell venni a digitális érettség hiányát, és megoldásokat kell kínálni a vállalkozások számára, hogy hatékonyan és gördülékenyen tudjanak részt venni az elektronikus ügyintézésben.

2. Meghatalmazások egységesítése és egyszerűsítése: A jelenlegi rendszer túlzottan széttagolt, és sok esetben külön meghatalmazásokat igényel különböző ügyekhez (pl. NAV, önkormányzati ügyek, vízügyi hatóságok, stb.). Az egységes meghatalmazási rendszer bevezetése nem csak a

könyvelőirodák adminisztrációs terheit csökkentené, hanem a vállalkozások számára is egyszerűbbé tenné az ügyintézést. Az ügyfelek számára a jelenlegi, széttagolt meghatalmazási gyakorlat átláthatatlan és nehézkes, így egy központosított, céges szintű rendszer jelentősen javítaná a hatékonyságot. Egy központosított, vállalkozási szintű meghatalmazási rendszer lehetőséget biztosítana arra, hogy a könyvelőirodák hatékonyabban és rugalmasabban intézhessék ügyfeleik ügyeit, anélkül, hogy minden egyes ügyintézéshez külön meghatalmazásra lenne szükség.

3. A B2B szemlélet érvényesítése a meghatalmazások és azonosítási eljárások során: A jelenlegi meghatalmazási rendszer alapvetően magánszemélyekre tervezett, és nem veszi figyelembe az üzleti szféra sajátosságait. A könyvelési szerződések jellemzően B2B kapcsolatokon alapulnak, ahol a szolgáltatásokat a könyvelőiroda, mint vállalkozás végzi el. A rendszer átalakítása során kiemelten fontos lenne, hogy az üzleti környezet valós igényeihez igazodjanak, figyelembe véve a cégek szervezeti struktúráját és a hatékonyság követelményeit. A könyvelési szerződés jellemzően a könyvelőiroda, mint vállalkozás, és az adott vállalkozás között áll fenn, ezért indokolt lenne egy olyan jogi szabályozás bevezetése, amely lehetővé teszi a könyvelőirodák számára, hogy vállalkozási szintű meghatalmazással járjanak el. Ez csökkentené a fluktuációval, és a munkavállalói váltásokkal járó adminisztratív terheket, valamint jobban igazodna a Polgári Törvénykönyv szerződéses kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseivel.

Mindezeket figyelembe véve javasoljuk a rendszer újragondolását, hogy az valóban támogassa az üzleti környezet valós igényeit és a digitális ügyintézés hatékonyságát.

Tisztelettel,

Harkai István sk
Elnök
Minősített Könyvelők Egyesülete

Érd, 2024. november 06.